

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи

Л.І.Чорний
(підпис)

Л.І.Чорний
(ініціали, прізвище)

14 лютого 2019 року

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання та захисту курсової роботи
з навчальної дисципліни
«ФІНАНСИ»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування
галузі знань 07 Управління та адміністрування

м. Хмельницький
2019

ЗМІСТ

		Стор.
	Вступ	2
1.	Тематика курсових робіт	– 4
2.	Методичні рекомендації до виконання курсових робіт	– 7
	2.1. Основні вимоги до написання курсової роботи	– 7
	2.2. Вимоги до змісту курсової роботи	– 8
	2.3. Структура курсової роботи	– 8
	2.4. Вимоги до оформлення курсової роботи	– 11
	2.5. Приклади оформлення списку використаних джерел	– 18
3.	Порядок доопрацювання курсової роботи	19
4.	Оцінювання та захист курсової роботи	– 19
5.	Академічна доброчесність	22
6.	Рекомендовані джерела	– 23
7.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 26
8.	Додатки	27

ВСТУП

Методичні вказівки до виконання курсової роботи з навчальної дисципліни «Фінанси» складені згідно із програмою дисципліни, відповідно до освітньої програми підготовки Бакалавра з галузі знань 07 Управління і адміністрування за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

Курсова робота з дисципліни «Фінанси» є важливим етапом засвоєння програмного матеріалу з даної дисципліни вивчаючи яку, слід прагнути глибоко зрозуміти сутність фінансових явищ, процесів та відносин у всіх сферах та ланках фінансової системи, їхні взаємозв'язки і взаємозалежності, вміти їх систематизувати і моделювати, визначати вплив чинників, оцінювати результати діяльності та виявляти резерви підвищення їх ефективності у сфері фінансів суб'єктів господарювання, державних фінансів, фінансового ринку та міжнародних фінансів та розробляти заходи щодо їх реалізації.

Метою роботи є поглиблення і узагальнення знань одержаних у процесі вивчення дисципліни та набуття студентами самостійних практичних навиків дослідження фінансових процесів різних рівнів господарювання, а також їх застосування у науково-дослідницькій роботі.

Написання курсової роботи сприятиме поглибленому вивченню навчальної дисципліни, подальшій систематизації, розширенню і закріпленню отриманих знань. Разом з тим, виконання курсової роботи забезпечить розвиток практичних вмінь та навиків аналізувати практичну інформацію, працювати зі спеціальною літературою, довідковими виданнями тощо.

Під час написання курсової роботи студентові необхідно:

- поглибити, розширити та систематизувати одержані в процесі навчання знання;
- закріпити вміння працювати з аналітичними даними, формувати бази даних, до яких можна застосувати типові технології і алгоритми фінансових розрахунків щодо окремих аспектів формування і розподілу фінансових ресурсів;
- набути навиків роботи із статистичними довідниками та аналізувати практичну фінансово-економічну інформацію;
- розвивати вміння чітко обґрунтовувати власні висновки, рекомендації та пропозиції, щодо вдосконалення існуючої практики в галузі досліджувальної проблеми.

1. Тематика курсових робіт

1. Історична, вартісна та економічна сутність фінансів.
2. Роль і місце фінансів в економічній системі.
3. Сучасна світова фінансова думка та її еволюція.
4. Становлення вітчизняної фінансової науки.
5. Фінансова система та особливості її побудови в Україні.
6. Фінансова система України: теоретичні засади та практичні аспекти її становлення.
7. Модернізація фінансової системи України в умовах євроінтеграції.
8. Сучасна фінансова політика України.
9. Фіскальна політика держави.
10. Монетарна політика держави.
11. Вплив фінансової політики на економічний розвиток.
12. Вплив фінансової політики на соціальний розвиток.
13. Фінансовий механізм і його складові.
14. Фінансовий механізм забезпечення реалізації фінансової політики.
15. Формування та використання фінансових ресурсів держави.
16. Податки у системі фінансового регулювання.
17. Податкова система України: тенденції розвитку і національні особливості.
18. Вплив податкової політики держави на економічну поведінку громадян.
19. Бюджетна політика та її вплив на макроекономічну рівновагу.
20. Податкова політика та її вплив на макроекономічну рівновагу.
21. Системи оподаткування країн Європейського Союзу.
22. Еволюція наукової думки в оподаткуванні.
23. Оподаткування фізичних осіб в Україні.
24. Оподаткування доходів фізичних осіб.
25. Оподаткування суб'єктів малого підприємництва.
26. Оподаткування юридичних осіб і його роль у забезпеченні доходної частини бюджетів різних рівнів.
27. Децентралізовані фінансові ресурси, їх джерела та напрямки використання.
28. Фінансове планування та прогнозування як складові управління фінансами.
29. Зведений фінансовий баланс держави, особливості його побудови та призначення.
30. Платіжний баланс, його значення в системі фінансових балансів країни.
31. Державні фінанси як об'єкт державного фінансового менеджменту.
32. Становлення та розвиток державних фінансів в Україні.
33. Особливості організації фінансового контролю в Україні.
34. Становлення та розвиток бюджетної системи України.

35. Роль державного бюджету у фінансовому забезпеченні економічного та соціального розвитку України.
36. Бюджетна політика держави та її роль в умовах ринкової економіки.
37. Бюджетний процес і його організація в умовах удосконалення бюджетних процедур і технологій.
38. Формування інституційного забезпечення прозорості бюджетного процесу в Україні
39. Особливості формування доходів державного бюджету та шляхи їх зміцнення.
40. Спеціальний фонд доходів державного бюджету України: особливості формування та використання
41. Особливості формування видатків державного бюджету та шляхи їх оптимізації.
42. Фінансові аспекти приватизації майна державних підприємств.
43. Бюджетний дефіцит: характеристика, причини виникнення та методи оптимізації.
44. Державні позики як форма фінансування бюджетного дефіциту.
45. Місцеві фінанси у складі фінансової системи України.
46. Місцеві бюджети та їх роль в економічному і соціальному розвитку територій.
47. Фінансова незалежність місцевих органів влади та управління і шляхи її зміцнення.
48. Фіскальна децентралізація та фінансова спроможність місцевого самоврядування в Україні.
49. Бюджетна децентралізація в Україні: результати реформи та пріоритети розвитку.
50. Місцеві бюджети в період бюджетної децентралізації.
51. Доходи місцевих бюджетів: їх динаміка та тенденції розвитку.
52. Видатки місцевих бюджетів як основа фінансування громадських послуг.
53. Бюджетний федералізм: характеристика моделей та можливості їх застосування в Україні.
54. Фінансове забезпечення соціального захисту населення: проблеми та перспективи.
55. Міжбюджетні відносини в Україні та шляхи їх удосконалення.
56. Боргова політика України в період трансформації фінансової системи.
57. Державний борг і шляхи його оптимізації.
58. Зовнішній борг України та механізм його обслуговування.
59. Внутрішній державний борг України, особливості його обслуговування.
60. Використання ОВДП в управлінні державними запозиченнями.

61. Стан ринку державних цінних паперів в Україні та перспективи його розвитку.
62. Державний кредит: економічна сутність, призначення та роль.
63. Медичне страхування: проблеми та перспективи його розвитку в Україні.
64. Розвиток недержавного пенсійного страхування в Україні.
65. Фінанси підприємств – основа фінансової системи України.
66. Сучасний стан і напрями інноваційного розвитку корпоративних фінансів
67. Особливості організації фінансових відносин на підприємствах державної (колективної, приватної) форми власності.
68. Особливості фінансування діяльності установ та закладів соціально-культурної сфери.
69. Фінансовий результат діяльності підприємницьких структур і напрями його оптимізації.
70. Фінансування інноваційних проектів в Україні: сучасний стан, джерела, актуальні проблеми.
71. Особливості формування доходів (використання витрат) домогосподарств.
72. Роль домогосподарств на фінансовому (інвестиційному) ринку.
73. Фонди соціального призначення, їх роль і значення в системі соціального страхування.
74. Формування та функціонування Пенсійного фонду України.
75. Особливості здійснення пенсійної реформи в Україні.
76. Діяльність страхових компаній на ринку фінансових послуг.
77. Об'єктивна необхідність і роль страхування в забезпеченні суспільного відтворення та проведенні соціальної політики.
78. Загальний стан і перспективи розвитку страхового ринку України.
79. Тенденції розвитку страхових ринків у посткризовий період: вітчизняний і зарубіжний досвід.
80. Сучасний стан і перспективи розвитку фінансового (валютного) ринку чи ринку фінансових послуг.
81. Розвиток валютно-фінансової сфери України.
82. Інфраструктура фінансового ринку України.
83. Проблеми та перспективи розвитку ринку цінних паперів в Україні (ринку акцій, ринку корпоративних облігацій, ринку державних цінних паперів).
84. Фондова біржа як центр торгівлі цінними паперами: вітчизняний та зарубіжний досвід.
85. Розвиток інфраструктури фондового ринку
86. Небанківські фінансово-кредитні установи України.
87. Фінансовий менеджмент суб'єктів господарювання.
88. Податковий (бюджетний) менеджмент і його роль в управлінні державними фінансами.

89. Міжнародні фінанси, їх роль і значення в сучасній світовій економіці.
90. Валютна система: становлення та особливості функціонування.
91. Міжнародні розрахунки як складова міжнародних фінансів.
92. Співробітництво України з міжнародними фінансовими інститутами (міжнародними фінансовими організаціями).
93. Особливості державних фінансів у країнах з розвинутою економікою.
94. Бюджетна (податкова, митна, соціальна, боргова) політика країн з розвинутою ринковою економікою.
95. Бюджетна (податкова, митна, соціальна, боргова) політика країн ЄС.
96. Основні засади створення та функціонування ЄС.
97. Фінансова безпека як найважливіша складова економічної безпеки держави.
98. Конкурентоспроможність держави як складова фінансової безпеки.
99. Участь України в процесі міжнародної економічної інтеграції: сучасний стан, проблеми та перспективи їх вирішення.
100. Світові фінансові кризи та їх вплив на фінансову систему держави.

2. Методичні рекомендації до виконання курсових робіт

2.1. Основні вимоги до написання курсової роботи

Під час написання курсової роботи студент самостійно здійснює збір необхідної інформації, її обробку, обґрунтування пропозицій щодо розглянутих питань, що є одним із видів науково-дослідної роботи.

Процес виконання курсової роботи містить низку послідовних етапів:

1. Вибір теми курсової роботи.
2. Вивчення спеціальної літератури з обраної теми.
3. Складання плану роботи і узгодження його з керівником.
4. Опрацювання спеціальної літератури відповідно до обраної теми.
5. Розкриття змісту курсової роботи: викладання теоретичних аспектів теми, аналіз одержаних матеріалів, обґрунтування висновків та пропозицій.
6. Оформлення курсової роботи.
7. Подання роботи викладачу та її захист.

Студент повинен враховувати необхідність виконання всіх перерахованих етапів, плануючи їх у наведеній послідовності. Обов'язковим є виконання курсової роботи в строк, встановлений кафедрою у відповідності з навчальним планом.

Курсова робота виконується державною мовою на одну з тем, затверджених кафедрою. За погодженням з науковим керівником студент може вибрати й іншу тему курсової роботи з актуальних проблем організації фінансових відносин на відповідному рівні. Робота повинна бути виконана та здана на кафедру до встановленого терміну.

Теоретичні дослідження у курсовій роботі повинні займати не більше 30% від загального обсягу, а решту - мають бути підготовлені на підставі вивчення й узагальнення аналітичного, статистичного та практичного матеріалу результати дослідження, висновки та пропозиції щодо поліпшення об'єкту дослідження.

Інформаційні джерела студент підбирає самостійно. Роботу з літературою потрібно починати зі складання повного списку монографій, підручників, посібників, статей, нормативних документів з обов'язковим посиланням на джерело. Поглиблене вивчення літературних та офіційних джерел інформації дасть змогу з'ясувати сучасний стан питань щодо теми, правильно скласти план курсової роботи, чіткіше визначити спрямування і методику власних досліджень, обсяг і характер практичних матеріалів, необхідних для виконання курсової роботи.

У курсовій роботі студент повинен глибоко і всебічно розкрити зміст обраної теми і особливу увагу слід приділити дискусійним питанням теорії і практики організації фінансових відносин. Якщо в економічній літературі відсутня єдина точка зору з питань, які досліджуються, слід навести думки кількох авторів, дати їх критичну оцінку та висловити свої міркування з даного приводу, що допоможе більш глибокому засвоєнню матеріалу.

Індивідуалізація роботи студента виключає плагіат, списування, дублювання видів робіт та сприяє індивідуальній відповідальності за виконану роботу.

2.2. Вимоги до змісту курсової роботи

Робота пишеться простою, зрозумілою мовою. Слід уникати "книжкових" висловлень, заплутаних фраз, штампованих висловів, застосування великої кількості та довгих цитат. Студент повинен самостійно формувати власні думки, не допускати повторень, стежити, щоб в роботі не було протиріч між окремими теоретичними положеннями та цифрами і практичним матеріалом, що наводяться. Потрібно уважно слідкувати, щоб робота не носила поверхневий, "описовий" характер. Недопустимими є несамостійне виконання курсової роботи, коли її текст частково або повністю переписується з підручників, брошур, журнальних статей, коли вона занадто загромождена цитатами, прикладами, фактами, цифровим матеріалом без будь-якого аналізу, висновків.

Курсова робота повинна бути самостійною працею з використанням витягів, цитат з різних літературних джерел, журнальних і газетних статей. Необхідно дотримуватися коректності у викладенні точки зору інших авторів, матеріал з праць яких використовується в роботі.

2.3. Структура курсової роботи

Титульний аркуш є першою сторінкою курсової роботи і розміщується на обкладинці курсової роботи. Він повинен бути написаний стандартним шрифтом або віддрукований на комп'ютері відповідно до рекомендованої форми (додаток А).

Робота повинна складатися зі вступу, основної частини, висновків, списку використаних джерел, додатків (таблиць, схем, діаграм, зразків нормативних документів, фінансової звітності тощо).

Зразок плану курсової роботи наведений у додатку Б.

Робота повинна бути доповнена таблицями, діаграмами, графіками, відповідними порівняннями автора тощо.

У **вступі** (до 1-2 сторінки) розглядається актуальність вибраної теми, її наукове значення, визначається предмет дослідження, коло питань, що будуть

аналізуватися в основній частині роботи, визначається мета і конкретні завдання, методологічна основа дослідження, практичне значення досліджуваної теми, зв'язок з іншими проблемами економічної теорії та практики, ступінь її наукової розробки, визначаються дискусійні аспекти теми, статистична та фактологічна база дослідження, конкретизуються методи і способи вирішення поставлених завдань.

Актуальність – обов'язкова вимога до будь-якої наукової роботи. Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими науковими працями обґрунтовується актуальність та доцільність роботи. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність завдання, яке ставиться при написанні роботи. Також необхідно зазначити науковців, що працюють над даною проблемою (як вітчизняних так і закордонних), та розробленість теми дослідження на сьогоднішній день, визначити власну «нішу» дослідження.

Далі автор має визначитися з метою свого наукового пошуку та вказати, які завдання ставить перед собою.

Мета дослідження – це запланований кінцевий результат, якого прагне дослідник у процесі виконання наукової роботи.

Завдання – це встановлення або з'ясування невідомої раніше певної закономірності, що поширюється на дані процеси та явища. Вони визначають спрямованість і хід дослідження, структуру роботи, оскільки кожному із завдань має відповідати певна змістова частина – розділ або параграф. Завдання дослідження формулюється у вигляді п'яти, шести речень, що починаються із слів: вивчити..., описати..., встановити..., виявити...тощо.

Формулювання мети і завдань курсової роботи необхідно робити якомога чіткіше.

Обов'язковим елементом вступу є визначення об'єкта і предмета дослідження.

Об'єкт дослідження – це частина об'єктивної реальності, яка на певний момент перебуває в полі зору теоретичної чи практичної діяльності дослідника. Тобто це матеріал, який безпосередньо аналізують, систематизують, опрацьовують у роботі і на основі опису якого робляться відповідні висновки. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження.

Предмет дослідження – це той бік властивості чи відношення об'єкта, що досліджується з певною метою і дістає наукове пояснення. Тобто предмет – це явище, обране для вивчення, яке зумовлює проблемну ситуацію.

Отже, об'єкт наукового пізнання виступає загальною сферою пошуку, а предмет – як те конкретне, що виявляється. Один і той самий об'єкт може досліджуватися в різних аспектах. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове.

У вступі також слід вказати, які методи дослідження сприяли кращому опрацюванню матеріалу та написанню роботи.

Методи дослідження – це основні шляхи, прийоми розв'язання проблеми, спосіб досягнення поставленої мети, розв'язання конкретного завдання. Методи бувають: *загальні (філософські), загальнонаукові* (загальні для всіх наук – аналіз, синтез, індукція, дедукція, абстрагування, узагальнення, спостереження), *часткові* (для певного циклу наук, або галузі знань), *конкретно наукові* (для

певної конкретної науки), *спеціальні* (специфічні для однієї якоїсь науки або її розділу, частини тощо).

Теоретична база дослідження містить опис нормативно-правової та наукової літератури, **інформаційна** - статистичних джерел та фінансову звітність суб'єкта господарювання, на підставі яких виконано роботу.

В кінці вступу вказується **практичне значення роботи** – тобто визначається можливість використання здобутих результатів у практичній діяльності.

Основна частина – це найбільша за обсягом частина курсової роботи, яка відображає вміння студента самостійно описувати, аналізувати та систематизувати теоретичний і практичний матеріал, зіставляти та узагальнювати різні досліджувані явища.

В основній частині роботи (до 33-38 сторінок), яка, звичайно, складається з трьох розділів, що в свою чергу можуть поділятися на відповідні підрозділи (параграфи), досліджується суть і форми прояву економічних процесів, у повній мірі розкривається тема роботи. Назви розділів і параграфів основної частини повинні відповідати темі роботи і повністю її розкривати. Ці розділи мають показати вміння студента стисло, логічно і аргументовано викладати матеріал. Глибина та направленість розкриття проблем, що досліджується багато в чому залежить від дотримання таких методологічних принципів економічних досліджень, як історичний підхід до аналізу економічних явищ та процесів, єдність історичного та логічного, нерозривний зв'язок теорії з практикою, застосування системного, структурно-функціонального методів дослідження тощо.

Перший розділ (9-10 стор.) складається з 3 пунктів, які нумеруються 1.1, 1.2 є теоретичною частиною курсової роботи і розробляється на основі навчальної літератури, нормативно-правових актів, нормативних документів, праць провідних спеціалістів, особистих досліджень тощо. Для ґрунтовного висвітлення досліджуваної теми, студент опрацьовує не менше 10-15 літературних джерел. При визначенні різних поглядів на те чи інше питання студент повинен чітко сформулювати власне бачення досліджуваної проблеми.

В даному розділі необхідно розкрити основні поняття предмета дослідження. При цьому необхідно розглянути відмінності та типовість тверджень сучасних авторів щодо сутності та основних елементів проблематики, що розглядається. При розгляді методичного забезпечення оцінки необхідно привести формули розрахунку та дати роз'яснення умовних позначень.

Другий розділ (10-11 стор.) має бути логічно пов'язаний із змістом першого розділу. Студент досліджує особливості практичного вирішення питань тематичної спрямованості на прикладі обраного об'єкта дослідження (сфери, ланки фінансової системи, галузі, підприємства, установи тощо). Студент повинен виконати детальний аналіз та оцінку фактичного стану досліджуваної проблеми. Зміст другого розділу базується на узагальненні та аналізі зібраного статистичного і фактичного матеріалу. На підставі проведеного аналізу формуватимуться подальші висновки та пропозиції.

Зауважимо, що у другому розділі студент має приділяти максимальну увагу дослідженню показників згідно тематики курсової роботи, тому конкретні завдання п. 2.1 та п. 2.2 студент визначає спільно з керівником. В кінці п. 2.2

студент має зробити стислий висновок щодо усіх виявлених тенденцій розвитку досліджуваних явищ, процесів, відносин, у тому числі об'єкта дослідження.

У **третьому розділі** (до 10 сторінок) надаються конкретні обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення організації фінансних відносин та підвищення ефективності фінансових явищ та процесів. У цьому розділі курсової роботи на основі теоретичних положень та проведених аналізу та розрахунків студент повинен розробити основні заходи (методи, способи, підходи, механізми) вирішення певної проблеми стосовно до конкретного об'єкта дослідження, які дозволять суттєво підвищити ефективність його функціонування.

Цілеспрямованість та реальність рекомендованих заходів мають бути підкріплені відповідними розрахунками, фактичними або умовними даними (хоча б одна з наданих пропозицій). Обґрунтування перспектив розвитку, виявлення резервів виробництва здійснюється за допомогою розрахунково-конструктивного методу, монографічного, балансового та інших методів дослідження.

В кожному розділі курсової роботи слід робити самостійні висновки, органічно їх пов'язувати, підпорядковуючи основному напрямку теми.

У **висновках** курсової роботи (до 3 сторінок) необхідно зробити певні узагальнення у вигляді коротких тез, викласти практичні рекомендації та пропозиції, до яких дійшов автор при дослідженні вибраної теми. Висновки не повинні містити нового матеріалу, який не був викладений в основній частині. Також висновки не повинні бути формуватись шляхом «копіювання» матеріалу з основної частини, а формулюються у вигляді стислих чітких відповідей на поставленні у роботі завдання.

У кінці роботи додається **список використаних джерел**, складений в алфавітному порядку та згідно з правилами бібліографічного оформлення наукових робіт, призначених для публікацій. У *список використаних джерел включаються ті джерела, що були вивчені у процесі освоєння теми та на які є посилання в тексті.* З метою кращого представлення курсової роботи, крім аналітичних, облікових і звітних даних, слід використовувати матеріали монографічних досліджень, періодичної літератури, державної та відомчої статистики, досвід роботи аналогічних підприємств (установ, організацій), дані спеціальних економічних та соціологічних досліджень, експериментів, матеріали оперативного обліку і контролю, особистих спостережень.

У **додатки** виносяться допоміжний матеріал, який неможливо чи недоцільно розміщувати в основному тексті і який необхідний для повноти сприйняття курсової роботи - таблиці допоміжних цифрових даних, проміжні розрахунки, інструкції і методики вирішення певних проблемних питань, ілюстрації допоміжного характеру, фінансова звітність суб'єкта господарювання.

У кінці курсової роботи студент ставить свій підпис, дату.

2.4. Вимоги до оформлення курсової роботи

Загальні вимоги

Курсова робота виконується у вигляді друкованого тексту з ілюстраціями та таблицями. Текст повинен бути написаний з одного боку окремих аркушів формату А4. Закреслення, скорочення (крім загальноживаних) і будь-які вставки та

незрозумілі позначення не дозволяються. **Обсяг роботи – 35-37 сторінок тексту.** Роботу друкують за допомогою комп'ютера на одній сторінці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) через 1,5 міжрядкових інтервали до 40 рядків на сторінці, 14 кегль. Мінімальна висота шрифту 1,8 мм. Сторінки мають бути пронумеровані. Першою сторінкою є титульний аркуш, який входить до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші та аркушах завдання номер сторінки не ставиться. Нумерація сторінок проставляється, починаючи з плану.

Текст курсової роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: з лівого боку - не менш за 20 мм, з правого - не менш за 10 мм, зверху - не менш за 20 мм, знизу - не менш за 20 мм.

Необхідно використовувати шрифт Times New Roman. Шрифт друку повинен бути чітким. Компактність тексту роботи повинна бути однаковою.

Заголовки структурних частин курсової роботи "ЗМІСТ", "ВСТУП", "ВИСНОВКИ", "СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ", "ДОДАТКИ" друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці в підбір до тексту. В кінці заголовка, надрукованого в підбір до тексту, ставиться крапка.

Перенос слів заголовка не допускається.

Відстань між заголовком та текстом повинна дорівнювати одному інтервалу.

Нумерація елементів роботи

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

На титульному аркуші номер сторінки не ставлять.

Наступною за титульною є сторінка з планом курсової роботи, який відображає її структуру. Номер сторінки документа, проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці. План є одночасно і змістом роботи. Кожна структурна частина роботи (план, вступ, розділи, висновки, список використаних джерел, додатки) починається з нової сторінки. Необхідно витримати пропорції обсягу всіх частин курсової роботи. Зокрема, вступ і висновки разом не повинні перевищувати 5-6 сторінок. Бажано, щоб відносно рівномірним був розподіл матеріалу і за розділами. Структурні елементи "Зміст", "Вступ", "Висновки", "Список використаних джерел" не нумерують, а їх назви правлять за заголовки структурних елементів, записують посередині сторінки з великої літери.

Ілюстрації і таблиці необхідно подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації позначають словом "Рисунок" і нумерують послідовно в межах розділу. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка (наприклад, рис. 1.4 - тобто рисунок четвертий першого розділу).

Таблиці нумерують послідовно в межах розділу. При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово "Таблиця" і номер її вказують один раз над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова "Продовження табл." і вказують номер таблиці.

Формули нумерують в межах розділу. Номер формули складається з порядкового номера формули в розділі; між якими ставлять крапку. Номери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках.

Текст роботи повинен бути чітким і грамотним, малюнки, таблиці та діаграми – мати номер та назву. Цитати необхідно брати в "лапки" та супроводжувати відповідними посиланнями (виносками) в квадратних дужках із зазначенням номера наукового джерела за списком використаної літератури та сторінки з якої взято цитату.

Оформлення науково-довідкового апарату

При написанні курсової роботи студент повинен давати посилання на джерела, матеріали або окремі результати, які наводяться в роботі. Такі посилання дають змогу відшукувати документи і перевірити достовірність відомостей при цитуванні документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання.

До оформлення науково-довідкового апарату висуваються такі вимоги:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз "так званий";

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручування думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, на кінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на відповідне літературне джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладенні думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів, і робити відповідні посилання на літературне джерело;

д) цитування не повинно бути ні надмірним, ні недостатнім, оскільки і те, й інше знижує рівень наукової праці: надмірне цитування створює враження компілятивності праці, а недостатнє – знижує наукову цінність викладеного матеріалу.

Приклад оформлення посилань:

Визначення Свередою Н. І. управління фінансовою безпекою підприємства як сукупності відносин фінансової безпеки вважаємо неправильним виходячи зі змісту поняття «безпека» – стан, коли комусь або чомусь ніщо не загрожує, не викликає занепокоєння [28, с. 52].

При застосуванні у роботі ілюстрацій (рисуноків, схем, діаграм тощо) та таблиць також необхідно обов'язково посилатись на джерела, матеріали чи окремі результати, що використані при їх побудові. Такі посилання дають змогу підтвердити достовірність відомостей (у тому числі цифрових даних), що використані при написанні дослідження, підкреслити самостійність розробок автора тощо. При цьому необхідно виходити з наступних правил (додаток В):

- у випадку запозичення ілюстрації чи таблиці з певного джерела та представлені їх у роботі без змін, під таблицею чи підписом під ілюстрацією пишуть слово «Джерело:» та наводять посилання на нього за загальними правилами (Джерело: [7, с.151].);

- якщо автор запозичає частину відомостей ілюстрації чи таблиці з певного джерела, творчо їх опрацьовує, удосконалює, робить розрахунки тощо, про це вказують у примітці під таблицею чи підписом під ілюстрацією та наводять джерело (джерела), взяті за основу (Примітка. Складено автором за даними [7, с.151; 15, с. 351].);

- якщо при побудові ілюстрації чи таблиці використані дані з недрукованих джерел (первинних джерел, що не публікуються), про це вказують у примітці під таблицею чи підписом під ілюстрацією (Примітка. Розраховано автором на основі статистичної та/чи фінансової звітності підприємства. Або Примітка. Складено автором за даними підприємства.);

- у випадку представлення у вигляді таблиць чи ілюстрацій самостійних (авторських) напрацювань, на це акцентують увагу у відповідній примітці (Примітка. Складено (або розроблено) автором).

Формули

Формули розташовують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються, посередині сторінки, вище і нижче кожної формули повинно бути залишено не менше одного вільного рядка, пояснення до позначень і числових множників, якщо їх не було раніше в тексті, треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони дані у формулі. Перший рядок пояснення починають зі слова “де” без двокрапки.

Рівняння і формули треба виділяти з тексту вільними рядками. Вище і нижче кожної формули потрібно залишити не менше одного вільного рядка. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знака рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (-), множення (*) і ділення (/).

Приклад:

$$Ka.l. = GK/PZ, \quad (1.1)$$

де *Ka.l.* - коефіцієнт абсолютної ліквідності;

GK - грошові кошти;

PZ - поточні зобов'язання.

- Пояснення кожного позначення, що міститься в формулі, треба подавати з нового рядка в тій послідовності, в якій їх наведено в формулі;
- перший рядок пояснення починають з абзацу словом "де" без двокрапки;
- після пояснення позначення через кому пишуть одиницю відповідної фізичної величини;
- формули, які подають одна за одною і не відокремлюють текстом, відділяють комою і розташовують у стовпчик;
- формули, крім формул у додатках, треба нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу, арабськими цифрами, які записують на рівні формули в круглих дужках у крайньому правому положенні на рядку;
- номер формули складається з номера розподілу і порядкового номера формули у цьому розділі відокремлених крапкою (1.2; 2.1 тощо);
- формули в кожному додатку повинні мати окрему нумерацію, складену з літери позначення додатка та порядкового номера формули цього додатка, сполучених крапкою.

Загальні правила подання ілюстрацій

Основними видами ілюстративного матеріалу в курсових роботах є схеми та діаграми.

Схема – це зображення, котре передає, зазвичай за допомогою умовних позначень і без збереження масштабу, основну ідею явища або процесу, показує взаємозв'язок їх головних елементів.

Діаграма – це один із способів графічного зображення залежності між величинами. Відповідно до форми побудови розрізняють діаграми площинні, лінійні й об'ємні.

Результати обробки числових даних можна подати у вигляді графіків, тобто умовних зображень величин та їх співвідношень через геометричні фігури, точки, лінії.

Кожна ілюстрація має відповідати тексту, а текст – ілюстрації. Назви ілюстрацій розміщують після їхніх номерів. При необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (запис під ілюстрацією).

Ілюстрації (діаграми, схеми, графіки, карти) і таблиці необхідно подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Таблицю або рисунок, розміри якого більше формату А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або додатках.

Ілюстрації нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рисунок 1.2 - (другий рисунок першого розділу).

Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні записи розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо в роботі подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

Не варто оформлювати посилання на ілюстрації як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься у підписі. У тому місці, де викладається

матеріал, пов'язаний із ілюстрацією, розміщують посилання у вигляді виразу у круглих дужках (рис. 5.1) або "...як це показано на рис. 5.1".

При виборі типу діаграми необхідно враховувати характер вихідних даних та мету побудови, наприклад, для відображення динаміки показників доцільно застосувати лінійний графік або стовпчикову діаграму, а складу та структури – секторну діаграму.

Оформлення таблиць

Цифровий матеріал, як правило, повинен оформлюватися у вигляді таблиць. Таблиці використовують для кращого унаочнення та зручності порівняння показників.

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею. Назву і слово "Таблиця" починають з великої літери. Назву не підкреслюють. В кінці назви крапка не ставиться.

Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і із великих, якщо вони є самостійними.

Висота рядків повинна бути не меншою 8 мм. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті, таким чином, щоб її можна було читати без повороту або з поворотом за годинниковою стрілкою.

Приклад побудови таблиці наведено нижче.

Таблиця 1.1 Назва таблиці

Заголовки граф				
	Підзаголовки граф			
1	2	3	4	5

Джерело: [4, с. 15].

Дозволяється наскрізна нумерація таблиць, крім додатків. Таблиці треба нумерувати в межах розділу арабськими цифрами. Номер таблиці складають з номера розділу та порядкового номера таблиці в цьому розділі, відокремлених крапкою. Назву таблиці пишуть з першої великої літери і розташовують над таблицею (починаючи над верхнім лівим кутом).

Якщо частину таблиці перенесено на іншу або ту саму сторінку, назву подають тільки над першою частиною таблиці, над іншими її частинами подають тільки номер таблиці з таким написом (починаючи над верхнім лівим кутом з першої великої літери): "Продовження таблиці "номер таблиці"

Наприклад:

1	2	3	4	5

Джерело: [4, с. 15].

Якщо текст, який повторюється в графі таблиці, складається з одного слова, то при першому повторенні його замінюють словами "Теж", а далі лапками. Ставити лапки замість цифр, марок, знаків, математичних символів - які повторюються, не слід. Якщо цифрові або інші дані в будь-якому рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк.

Додатки

Матеріал, що доповнює або унаочнює текст документа, дозволено розміщувати в додатках;

Додатки оформлюють як продовження курсової роботи на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті роботи.

Якщо додаток тільки один, він оформлюється на окремому аркуші і повинен мати заголовок, надрукований малими літерами з першої великої літери симетрично відносно тексту сторінки.

Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово Додаток А.

Якщо в роботі кілька додатків, то на окремому аркуші посередині друкується великими буквами слово ДОДАТКИ. На наступних аркушах оформлюють відповідні додатки. Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки, мати заголовок, надрукований малими літерами з першої великої літери симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово Додаток і велика літера, що позначає додаток. Кожний додаток може складатися з однієї або з кількох сторінок. Нумерація сторінок в додатках – наскрізна.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, О, Ч, Ь.

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи і підрозділи, які нумерують у межах кожного додатку. В цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатку (літеру) і крапку, наприклад, Додаток А.2.

Список використаних джерел та літератури

У кінці роботи наводиться **список використаних джерел**. Він складається в алфавітному порядку з дотриманням вимог ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання».

2.5. Приклади оформлення списку використаних джерел

1. Законодавчі і нормативні документи:

1. Бюджетний кодекс України: Кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

2. Податковий кодекс України: Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

3. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.

4. Про банки і банківську діяльність: Закон України 07.12.2000 № 2121-III. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.

2. Книга одного автора:

1. Підгородецька С. М. Економічна теорія: навч. посіб. Хмельницький: Вид-во ХУУП, 2012. 100 с.

2. Синчак В. П. Система оподаткування у сільському господарстві України: теорія, методологія та практика: монографія. Хмельницький: Вид-во ХУУП, 2008. 476 с.

3. Книга двох - трьох авторів:

1. Лютий І. О., Дрига А. Б., Петренко М. О. Податки на споживання в економіці України: монографія. К.: Знання, 2005. 335 с.

2. Михайлів З.В., Гаталяк З.П., Горбаль Н.І. Міжнародні кредитно-розрахункові відносини та валютні операції : навч. посіб. для студ. Л.: Нац. ун-т "Львів, політехніка", 2004. 242 с.

3. Синчак В. П., Самарічева Т. А. Податок на додану вартість у системах ціноутворення й оподаткування молокопереробних підприємств: монографія. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2019. 180 с.

4. Книги чотирьох та більше авторів:

1. Малий І.Й., Радіонова І.Ф., Куценко Т.Ф., Федірко Н.В. Макроекономіка: базовий курс : навч. посіб. К.: КНЕУ, 2016. 246 с.

2. Фінансово-управлінські аспекти інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва в національній економіці: монографія. За заг. і наук. ред. д. е. н., проф. Синчака В. П. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2017. 374 с.

5. Статті з журналів та збірників

1. Бодрова Д.В. Інституціональні аспекти розвитку цифрової економіки в Україні. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління.* 2019. № 5 С. 163-166.

2. Дульська І. В. Цифрові технології як каталізатор економічного зростання. *Економіка і прогнозування.* 2015. № 2. С. 119-133.

3. Лігоненко Л. О., Хріпко А. В., Доманський А. О. Зміст та механізм формування стратегії діджиталізації в бізнес-організаціях. *Економічні науки*. 2018. № 2. С. 20-25.

4. Петрик О., Батковський В. Фінансові програми Міжнародного валютного фонду для надання фінансової допомоги країнам. *Вісник Національного банку України*. 2014. № 6. С. 11-18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnbu_2014_6_8

5. Синчак В. П., Самарічева Т. А. Формування попиту та пропозиції на продукцію молокопереробних підприємств при зміні податкового навантаження з ПДВ. *Облік і фінанси*. 2016. № 1 (71). С. 124-131.

6. Інтернет-джерела

1. Доходи та витрати населення України. URL: http://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/gdn/dvn_ric/dvn%20_-u/dvn_u.htm.

2. Про індексацію грошових доходів населення. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1282-12/>

3. Фінансова звітність підприємства. URL: <http://pro-4ot.info/index.php?section=browse&CatID=117>.

3. ПОРЯДОК ДООПРАЦЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

У разі недопуску курсової роботи до захисту студент повинен врахувати зауваження керівника курсової роботи, викладені в рецензії та доопрацювати її з повторною подачею керівникові. Причому керівнику подаються обидва варіанти роботи (доопрацьований і попередній).

У разі неусунення визначених недоліків робота повертається на повторне доопрацювання.

4. ОЦІНЮВАННЯ ТА ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

За виконання і захист курсової роботи студент максимально може отримати 100 балів за накопичувальною шкалою з наступним переведенням у відповідну оцінку за шкалою ЄКТС.

Підсумкова оцінка за виконання і захист курсової роботи визначається шляхом додавання балів керівника курсової роботи та комісії із захисту курсових робіт за результатами захисту.

Загальна сума балів включає такі складові: оцінювання керівником підсумків роботи на окремих етапах її підготовки (максимум – 60 балів); оцінювання комісією захисту курсової роботи (максимум – 40 балів).

Розподіл балів відповідно до критеріїв оцінювання виконання курсової роботи визначається керівником курсової роботи у відгуку наукового керівника відповідно до табл. 4.1.

У разі виявлення текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело курсова робота знімається з розгляду незалежно від стадії проходження з обов'язком повторного її виконання та захисту. Порядок повторного виконання та захисту курсової роботи встановлюється відповідними методичними рекомендаціями щодо виконання курсових робіт.

Таблиця 4.1

Розподіл балів
для окремих етапів та елементів виконання курсової роботи

№ з/п	Критерії оцінювання виконання курсових робіт	Бали
1	2	3
1.	правильність формулювань об'єкту, мети і завдань дослідження	до 4
2.	відповідність змісту роботи її темі, грамотність структурування роботи, збалансованість її розділів	до 7
3.	системність викладу матеріалу, відсутність повторів, логічних помилок	до 8
4.	ступінь самостійності роботи (відсутність академічного плагіату), наявність посилань	до 10
5.	використання та опанування сучасної літератури, чинних нормативно-правових актів; правильність розрахунків, застосування методів економічного, статистичного аналізу тощо.	до 10
6.	теоретична обґрунтованість основних положень курсової роботи, що підтверджені підібраним та систематизованим фактичним і статистичним матеріалом	до 10
7.	правильність оформлення (роботи в цілому, таблиць, рисунків, посилань, списку використаних джерел)	до 6
8.	дотримання графіку підготовки роботи, періодичність консультування із науковим керівником і т.п.	до 7
Разом		не більше 60

Критерії оцінювання захисту студентом курсової роботи визначено у табл. 4.2.

Таблиця 4.2

Критерії
оцінювання комісією рівня захисту курсової робіт

Кількість балів	Рівень знань студента	Критерії оцінювання
1	2	3
36 – 40	високий	доповідь студента носила продуманий, структурований характер, містила основні результати проведеного дослідження, студент продемонстрував вільне володіння матеріалом за темою дослідження, відповіді на питання членів комісії повні, розуміння матеріалу глибоке, основні вміння сформовані та засвоєні, виклад логічний, доказовий (обґрунтований), висновки і узагальнення точні, студент орієнтується в системі чинного законодавства, використання фахової термінології правильне, висновки за результатами дослідження продемонстровано за допомогою ілюстративного матеріалу (розрахунків).
32,5 – 35,5	достатній	Доповідь студента продумана, обґрунтована, містить основні результати проведеного дослідження, відповіді на питання членів комісії повні, розуміння матеріалу достатньо глибоке, основні вміння сформовані та засвоєні, висновки і узагальнення точні; студент орієнтується в системі чинного законодавства; використання фахової термінології правильне, висновки за результатами дослідження продемонстровано за допомогою ілюстративного матеріалу (розрахунків).
30 – 32		Доповідь студента продумана, обґрунтована, містить основні результати проведеного дослідження, відповіді на питання членів комісії повні, розуміння матеріалу достатньо глибоке, основні вміння сформовані та засвоєні, висновки і узагальнення точні; студент орієнтується в системі чинного законодавства; використання фахової термінології правильне. Але виклад недостатньо систематизовано, у визначенні понять, термінології та узагальненнях мають місце окремі помилки, які виправляються за допомогою додаткових питань членів комісії, окремі висновки курсової

		роботи не відображені при захисті, окремі висновки за результатами дослідження не продемонстровано за допомогою ілюстративного матеріалу (розрахунків).
27 – 29,5	середній	Доповідь студента належним чином не систематизована, непродумана, основні результати проведеного дослідження розкриті частково, відповіді на питання членів комісії необґрунтовані, розуміння матеріалу поверхневе; студент слабо орієнтується в системі чинного законодавства; використання фахової термінології з неточностями, окремі висновки за результатами дослідження не продемонстровано за допомогою ілюстративного матеріалу (розрахунків).
24 – 26,5		Доповідь студента належним чином не систематизована, непродумана, основні результати проведеного дослідження розкриті частково, відповіді на питання членів комісії необґрунтовані, розуміння матеріалу поверхневе; студент не орієнтується в системі чинного законодавства; використання фахової термінології з неточностями. Висновки та пропозиції недостатньо обґрунтовані та мають сумнівний прикладний характер, висновки за результатами дослідження не продемонстровано за допомогою ілюстративного матеріалу (розрахунків).
14 – 23,5	низький	Доповідь студента належним чином не підготовлена, відповіді на питання членів комісії необґрунтовані або відсутні, розуміння матеріалу поверхневе; студент не орієнтується в системі чинного законодавства; не вміє використовувати управлінську та економічну термінологію. Робота свідчить про недостатню сформованість основних фахових вмінь, відсутнє обґрунтування практичного та прикладного значення дослідження, висновки за результатами дослідження не продемонстровано за допомогою ілюстративного матеріалу (розрахунків).
0 – 13,5		Доповідь студента не підготовлена, відповіді на питання членів комісії необґрунтовані або відсутні, розуміння матеріалу поверхневе; студент не орієнтується в системі чинного законодавства; не вміє використовувати фахову термінологію. Робота свідчить про несформованість основних фахових вмінь, окремі висновки за результатами дослідження не продемонстровано за допомогою ілюстративного матеріалу (розрахунків).

Рішення комісії про оцінку знань, виявлених при захисті курсової роботи приймається на підставі знаходження середнього арифметичного балів, виставлених кожним членом комісії.

Повторний захист курсової роботи з метою підвищення оцінки не дозволяється.

Підсумкове оцінювання виконання та захисту курсової роботи відбувається шляхом додавання балів керівника курсової роботи, виставлених у його відгуку, та балів комісії із захисту курсової роботи.

У разі отримання за результатами виконання та захисту курсової роботи 35-59 балів (оцінка FX за шкалою ЄКТС) студент має право доопрацювати виконану курсову роботу та повторно пройти її захист.

У разі неотримання за результатами доопрацювання та повторного захисту курсової роботи 60 балів студент зобов'язаний повторно виконати та захистити курсову роботу в наступному навчальному періоді.

У разі отримання за результатами виконання та захисту курсової роботи 0-34 бали (оцінка F за шкалою ЄКТС) студент зобов'язаний повторно виконати та захистити курсову роботу в наступному навчальному періоді.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІТЬ

При написанні курсової роботи студенти зобов'язані дотримуватись вимог академічної доброчесності відповідно до вимог ст. 42 Закону України «Про освіту».

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти під час написання та захисту курсової роботи полягає в такому:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності під час написання та захисту курсової роботи вважається:

- академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація – вигадання даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

За порушення академічної доброчесності під час написання та захисту курсової роботи студенти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження написання та оцінювання магістерської роботи;
- відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту).

Згідно з Положенням про систему запобігання академічного плагіату в академічних та наукових текстах у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова курсові роботи здобувачів вищої освіти перевіряє відповідний науково-педагогічний працівник – керівник курсової роботи за допомогою безкоштовних програм чи сервісів. Результати перевірки відзначаються у відгуку наукового керівника на курсову роботу та впливають на підсумкову оцінку відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова. Результат перевірки оригінальності тексту курсової роботи необхідно вкласти до курсової роботи.

5. Рекомендовані джерела

5.1. Основні джерела

1. Андрущенко В. Л., Тучак Т. В. Морально-етичні імперативи податків та оподаткування (західна традиція): монографія. К.: Алерта, 2013. 384 с.
2. Андросова Т. В., Шталь Т. В., Кот О. В., Мельник Л. О., Янчев А. В. Міжнародні фінанси : навч. посібник / – Х.: ХДУХТ, 2009. – 412 с.
3. Базилевич В. Д. Страхування. К.: Т-во “Знання”, 2008. 1350 с.
4. Борзенко О. Глобальний фінансовий ринок. *Економічна теорія*. 2017. №2. С. 97-111.
5. Бюджетний кодекс України: Кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
6. Василик О.Д. Теорія фінансів: Підручник. К.: НІОС. 2000. 416 с.
7. Вовчак О.Д. Страхова справа: підручник. К.: Знання, 2011. 391 с.
8. Волощук М.Г., Карабін Т.О., Менджул М.В. Фінансове право: навч. посіб. Вид. 3-тє, допов. та перероб. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2017. 244 с.
9. Господарський кодекс України: Кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
10. Державні фінанси: Фінанси. Бюджетна система України: у 5 т.: т. 1. С. О. Булгакова, Л. І. Василенко, Л. В. Єрмошенко та ін. К.: НВП “АВТ лтд.”, 2004. 400 с.
11. Єрмошенко М. М. Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення : монографія. М. М. Єрмошенко URL: <http://www.disslib.org/upravlinnja-ekonomichnoju-bezpekoju-pidpryemnytstva>.
12. Карлін М. І. Фінанси домогосподарств провідних країн світу: навч. посіб. І. О. Цимбалюк. Луцьк: Вежа-Друк, 2014. 172 с.
13. Кириленко О. П. Фінанси (Теорія та вітчизняна практика): Навчальний посібник. Тернопіль: Астон, 2002. 212 с.
14. Кириленко О. П. Місцеві фінанси : підручник. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2015. С. 47-69.
15. Коваленко Д.І. Фінанси, гроші та кредит : теорія та практика. : навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2013. 578с.
16. Концепція реформування місцевих бюджетів: розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.05.2007 р. №308. URL: www.zakon.rada.gov.ua
17. Лапіна І. С., Гончаренко О. М., Величко Г. О. та інші. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. Одеса: Атлант, 2016. 313 с.
18. Леоненко П.М. Методологічні аспекти історії української економічної думки (XIX–XX ст.): Монографія. К.: ІАЕ УААН, 2003. С. 53, 54.
19. Опарін В. М. Фінанси (Загальна теорія): Навч. посібник. 2-ге вид., доп. і перероб. К.: КНЕУ, 2002. 240 с.
20. Опарін В. М. Фінансова система України (теоретико-методологічні аспекти). Монографія. К.: КНЕУ, 2005. 239 с.

- 21.Осадець С.С. Страхування. К.: КНЕУ, 2002. 528 с.
- 22.Партин Г. О., Селюченко Н. Є. Фінансовий менеджмент: [навч. посіб.] Львів: вид-во Національного університету «Львівська політехніка», 2010. 332 с.
- 23.Податковий кодекс України: Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
- 24.Покудов А.В. Личные финансы. Секреты управления. М.: Вершина, 2006. 192 с.
- 25.Ретроспектива ринкових перетворень в Україні: сучасний дискурс. За ред. Л.П. Горкіної; НАН України, Ін-т екон. та прогнозув. К., 2010. С. 87.
- 26.Романенко О. Р. Фінанси: Підручник. К.: Центр Навчальної Літератури, 2003. 312 с.
- 27.Синчак В.П., Крушинська А.В. Фінансовий менеджмент: Навч. посіб. Хмельниц. ун-т упр. та права. Хмельницький, 2013. 503 с.
- 28.Страхування: навч. посіб. за ред. Т.А. Говорушко. К.: Львів: «Магнолія 2006», 2014. 328 с.
- 29.Управління державним боргом: Навч. Посіб. За заг. ред. Прутської О. О. К.: Центр учбової літератури, 2010. 216 с.
- 30.Управління державним бюджетом України : підручник. За заг. редакцією М. Я. Азарова. К. : Міністерство фінансів України, 2010. 816 с.
- 31.Федоров В., Опарін В., Львовчкін С. Фінансова реструктуризація в Україні: проблеми і напрями: Монографія. За наук. ред. В. Федосова. К.: КНЕУ, 2002. 387 с.
- 32.Финансы: Учебник. За ред. М.В. Романовский, О.В. Врублевская, Б.М. Сабанти. 2-е изд. М.: Юрайт-Издат, 2006. 462 с.
- 33.Фінанси домогосподарств: Сучасна парадигма та доміанти розвитку: Монографія. Кізіма Т.О. К., 2010. 431 с.
- 34.Фінанси підприємств : підручник. І. О. Тарасенко, Н. М. Любенко. К. : КНУТД, 2015. 360 с.
- 35.Фінанси: Курс для фінансистів: Навчальний посібник. Рекомендовано МОН. За ред. В.І.Оспішева. К., 2008. 567 с.
- 36.Фінанси: Навчальний посібник. Крутова А.С., Близнюк О.П., Лачкова Л.І. та ін. Х.: Видавництво «Лідер», 2013. 560 с.
- 37.Фінанси: Навчальний посібник в 2-х частинах. За заг. ред. Баранової В.Г. Одеса: Атлант, 2015. ч.1. 344с.
- 38.Фінанси: підручн. За ред. О. Я. Стойка. К.: Алерта, 2017. 406 с.
- 39.Фінансова думка Заходу в ХХ столітті (Теоретична концептуалізація і наукова проблематика державних фінансів). Монографія. В.Л. Андрущенко Львів: Каменярь, 1999. 305 с.
- 40.Фінансова думка України: У 3-х т. За наук. ред. В.М. Федосова. К.: Кондор, 2010. 405 с.
- 41.Фінансове право: підручник. За заг. ред. О. М. Бандурки та О. П. Гетманець; Ю. М. Жорнокуй, О. В. Кашкарьова, Т. В. Колесник та інші. Х. : Екограф, 2015. 500 с.
- 42.Фрадинський О. Основи оподаткування : навч. посіб. К. Ліра-К, 2015. 340 с.
- 43.Хансен Э. Денежная теория и финансовая политика / Пер. с англ.

- В. Е. Маневича. М.: Дело, 2006. 312 с.
44. Шелудько В. М. Фінансовий ринок : підручник. 3-те вид., стер. К. : Знання, 2015. 535 с.
45. Шталь Т. В., Тищенко О. О. «Міжнародні фінанси»: курс лекцій. Х.: «Форт», 2013. 158 с
46. Фінанси : підручник. За ред. С. І. Юрія., В. М. Федосова. К. : Знання, 2012.
47. Теорія фінансів: підручник. За ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. К.: Центр навч. л-ри, 2010. 576 с.

5.2. Допоміжні джерела

1. Бюджетна система: підруч. За наук. ред.. В. М. Федосова, С. І. Юрія. К.: Центр учбов. Літератури; Тернопіль: Екон. думка, 2012. 871 с.
2. Бюджетний менеджмент : підручник. За ред. В. Г. Дем'янишина, Г. Б. Погрішук. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 532 с.
3. Дем'янишин, В. Податковий механізм формування доходів бюджету: концептуальні засади теорії та напрями модернізації. *Світ фінансів*. 2017. Вип. 2. С. 84-96.
4. Кириленко, О. Програмно-цільовий метод бюджетування як інструмент підвищення ефективності управління місцевими фінансами. *Казна України*. 2018. № 3. С. 25-27.
5. Круш П. В., Клименко О. В. Інфляція: суть, форми та її оцінка. – К.: Центр учбової літератури, 2010. 287 с.
6. Лаврик, О. Л. Інструменти фінансового ринку в умовах глобалізації. *Економічний аналіз*. 2017. Том 27. № 4. с. 133-138.
7. Напрями формування податкової політики України в контексті фіскальної децентралізації та розширення бази оподаткування: монографія. За ред. А. І. Крисоватого, О. М. Десятнюк. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 182 с.
8. Фінанси: Навчальний посібник. В.С. Загородський, О.Д. Вовчак, І.Г. Благун, І.Р. Чуй. К.: Знання, 2006. 247 с.
9. Фінанси: Підручник. За ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. К.: Знання, 2008. 611 с.
10. Фінанси зарубіжних країн: підручник. За ред. Ю. М. Воробйов, В. Б. Тропіна, О. М. Сохацька. Тернопіль : ТНЕУ, 2013. 420 с.
11. Фінансова думка України. В 3-х томах. Юрій С.І., Львовчкін С.В., Федосов В.М., Юхименко П.І. К.: Кондор, Т.: Економічна думка. Том 1. Монографія. 2010. 687 с.
12. Фінансова думка України. В 3-х томах. Юрій С.І., Львовчкін С.В., Федосов В.М., Юхименко П.І. К.: Кондор, Т.: Економічна думка. Том 2. Енциклопедія. 2010. 584 с.
13. Фінансова думка України. В 3-х томах. Юрій С.І., Львовчкін С.В., Федосов В.М., Юхименко П.І. К.: Кондор, Т.: Економічна думка. Том 3. Частина 1. Хрестоматія. 2010. 471 с.
14. Фінансова думка України. В 3-х томах. Юрій С.І., Львовчкін С.В., Федосов В.М., Юхименко П.І. К.: Кондор, Т.: Економічна думка. Том 3. Частина 2. Хрестоматія. 2010. 734 с.
15. Фіскальний простір сталого соціально-економічного розвитку держави:

- монографія. За ред. А. І. Крисоватого. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 332 с.
16. Формування фінансового механізму сталого розвитку України: монографія. За ред. О. П. Кириленко, О. І. Тулай. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 413 с.

6. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт Верховної Ради України URL: [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua>.
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: www.minfin.gov.ua.
6. Офіційний сайт Науково-теоретичного та інформаційно-практичного журналу “Фінанси України” Державної навчально-наукової установи “Академія фінансового управління”. URL: <http://finukr.org.ua/>
7. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>
8. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

Кафедра менеджменту, фінансів, банківської справи
та страхування

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «Фінанси»

на тему:

**«Особливості формування доходів Державного бюджету та шляхи їх
зміцнення»**

Виконала:

Студентка 2 курсу
Факультету управління та
економіки
Іваненко Олена Анатоліївна

Науковий керівник:

Бучковська Я.Г.
к.е.н.

Національна шкала _____

Кількість балів: _____

Оцінка: ECTS _____

Члени комісії:

_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)

Хмельницький
2021

Орієнтовний план курсової роботи

Тема: “ Особливості формування доходів Державного бюджету та шляхи їх зміцнення ”

РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

1.1 Економічна сутність та призначення доходів Державного бюджету

1.2 Класифікація та джерела формування доходів Державного бюджету

РОЗДІЛ II. СУЧАСНИЙ СТАН ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

2.1 Аналіз формування податкових, неподаткових надходжень та доходів від операцій з капіталом у складі доходів Державного бюджету України

2.2 Оцінка виконання дохідної частини Державного бюджету України

РОЗДІЛ III. ШЛЯХИ ЗМІЦНЕННЯ ДОХІДНОЇ БАЗИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Приклади оформлення таблиць та рисунків, які наводяться в курсовій роботі

Таблиця 1.2 Підходи до трактування економічного змісту фінансових результатів різними економічними школами

Назва наукової школи	Підхід до трактування економічного змісту фінансових результатів
Меркантилістична	Фінансові результати, які проявляються у вигляді прибутку, формуються в сфері обігу та торгівлі, які є джерелом багатства.
Фізіократична	Прибуток, як основна форма фінансових результатів, виникає за рахунок природної родючості землі, тобто аграрне виробництво являється основним джерелом багатства.

Джерело: [1, с. 59].

або

Примітка. Складено автором.

або

Примітка. Складено автором за даними [1, с. 59; 2, с. 121].

або

Примітка. Розраховано автором на основі статистичної звітності підприємства.

або

Примітка. Розраховано автором на основі фінансової звітності підприємства.

або

Примітка. Складено автором за даними підприємства.

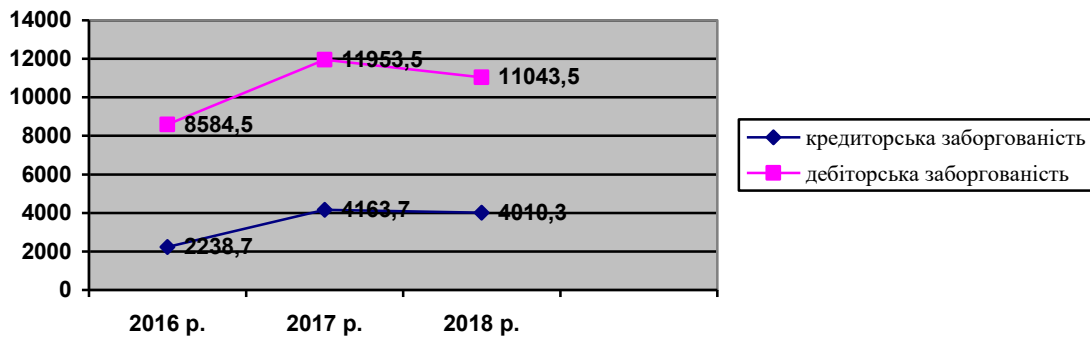

Рис. 2.3 - Динаміка кредиторської та дебіторської заборгованості ПАТ «ОНІКС» у 2016-2018 р.р.(тис. грн.)

Примітка. Складено автором.

або

Примітка. Складено автором за даними [1, с. 59; 2, с. 121].

або

Примітка. Розраховано автором на основі статистичної звітності підприємства.

або

Примітка. Розраховано автором на основі фінансової звітності підприємства.

або

Примітка. Складено автором за даними підприємства

Розробники методичних рекомендацій:

Викладачі дисципліни:

Завідувач кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування, доктор економічних наук, професор

В.П. Синчак

Доцент кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування, кандидат економічних наук,

Я.Г. Бучковська

25 січня 2019 року

Схвалено кафедрою менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування 19 січня 2019 року, протокол № 4.

Завідувач кафедри В. П. Синчак

12 лютого 2019 року

Декан факультету управління та економіки Т.В. Терещенко

13.02. 2019 року

Погоджено методичною радою університету 14 02 2019 року, протокол № 4.

Голова методичної ради І. Б. Ковтун

14 02 2019 року

Обліковий обсяг – 1,6 ум.др.арк.

Оновлення методичних рекомендацій:

Викладач дисципліни – доцент кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування, кандидат економічних наук

_____ Я. Г. Бучковська

28 вересня 2020 року

Схвалено кафедрою менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування

29 вересня 2020 року, протокол № 2.

Завідувач кафедри _____ В.П. Синчак

29 вересня 2020 року

Обліковий обсяг програми – 0,3 ум.др.арк.

Оновлення методичних рекомендацій:

Викладачі дисципліни – доцент кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування, кандидат економічних наук

 Яна БУЧКОВСЬКА

28 вересня 2020 року

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування
29 вересня 2020 року, протокол № 2.

Завідувач кафедри Віктор СИНЧАК

29 вересня 2020 року

Обліковий обсяг програми – 0,3 ум.др.арк.